

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/597/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113203796
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1113203796.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Alexandry Hanusovej v právnej veci navrhovateľa: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpeného Advokátska kancelária Antovszká, s. r. o., Bárdošova 2/A, Bratislava, proti odporkyni: I. J., I. XX, E. K., o zaplatenie 88,88 eura s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 16C/248/2013-53, zo dňa 31.7.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu 47,55 eura s úrokom z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 47,55 eura od 18.3.2009 do zaplatenia, vo zvyšku návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným 6.2.2013 domáhal voči odporkyni zaplatenia 88,88 eura spolu s úrokom z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 47,55 eura od 18.3.2009 do zaplatenia z dôvodu, že dňa 22.12.2005 navrhovateľ s odporkyňou uzavrel Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, obsahom ktorej bola zmluva o zriadení účtu č. XXXXXXXXXXXX. Na základe predmetnej zmluvy navrhovateľ poskytol odporkyni službu povolené prečerpanie na osobnom účte a odporkyňa vykonávala prostredníctvom svojho účtu bezhotovostné a hotovostné platobné operácie na ťarchu osobného účtu. Navrhovateľ poskytol odporkyni na účet peňažné prostriedky, ktoré mohla odporkyňa čerpať do výšky poskytnutého debetného limitu. Odporkyňa počas trvania platnosti zmluvy prečerpala sumu 47,55 eura predstavujúcu nepovolený debetný zostatok. Navrhovateľ v návrhu na začatie konania ďalej poukázal na to, že v súlade so zmluvou v prípade konkludentného prijatia návrhu zmluvy o poskytovaní služby povoleného prečerpania na osobnom účte, dôjde povolením čerpania peňažných prostriedkov do výšky debetného limitu na účte k platnému a účinnému uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí služby povoleného prečerpania. Výšku a účinnosť debetného limitu banka oznámi majiteľovi účtu formou výpisu z technického systému banky na adresu na zasielanie výpisov, pričom v zmysle predmetnej zmluvy je banka oprávnená účtovať poplatky podľa Sadzobníka poplatkov a to na ťarchu účtu, ktorého sa poskytnutá služba týka. Nakoľko odporkyňa nedoplnila zostatok na svojom účte minimálne o čiastku nepovoleného debetného zostatku zvýšenú o ďalšie položky stanovené v zmluve, dňa 17.3.2009 odstúpil od nej z dôvodu podstatného porušenia zmluvných podmienok. Žalovaná suma 88,88 eura pozostáva z istiny 47,55 eura a sankčného úroku z omeškania 41,33 eura v súlade s výpisom z účtu. Odporkyňa dlh neuhradila ani na základe jeho opakovanej výzvy.

Súd prvého stupňa v rámci zisteného skutkového stavu vychádzal z toho, že navrhovateľ a odporkyňa uzavreli dňa 22.12.2005 Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb v súlade s § 269 ods. 2, § 708 a nasl., § 716 a nasl. Obch. zákonníka, § 43b ods. 1 Obč. zákonníka, Obchodnými podmienkami k platobným kartám banky, ďalšími obchodnými podmienkami banky pre príslušný produkt/službu banky a Všeobecnými obchodnými podmienkami banky v platnom znení. Jej obsahom bola zmluva o zriadení účtu, typ účtu Rastový osobný účet, číslo účtu 1809155001, návrh majiteľa účtu na uzatvorenie zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty s denným limitom 10.000,- Sk a zmluva o poskytovaní služby elektronického bankovníctva - zriadenie služby e-Banka ku všetkým účtom majiteľa účtu v banke. Podľa zmluvy odporkyňa ako majiteľka účtu nepodala návrh na uzatvorenie zmluvy o poskytovaní služby Povolené prečerpanie na osobnom účte ale z predmetnej zmluvy vyplýva, že v prípade konkludentného prijatia návrhu zmluvy o poskytovaní služby Povolené prečerpanie na osobnom účte bankou, dôjde povolením čerpania peňažných prostriedkov do výšky debetného limitu na účte k platnému a účinnému uzatvoreniu zmluvy o poskytovaní služby povoleného prečerpania na osobnom účte s tým, že výšku a účinnosť debetného limitu oznámi banka majiteľovi účtu formou výpisu z technického systému banky. Odporkyňa ako majiteľka účtu vyhlásila, že obdržala obchodné podmienky, ktoré sú súčasťou Zmluvy/príslušných zmlúv a zaviazala sa ich dodržiavať. Navrhovateľ listom z 29.8.2008 oznámil odporkyňi, že od 25.6.2008 eviduje na účte nepovolený debetný zostatok 570,56,- Sk (18,94 eura) a vyzval odporkyňu, aby do 20 dní doplnila zostatok na účte minimálne o čiastku nepovoleného debetného zostatku zvýšenú o sankčný úrok s tým, že aktuálna suma nepovoleného debetného zostatku je úročená sankčnou sadzbou v zmysle Sadzobníka poplatkov 20 % p.a. Listom z 12.3.2009 navrhovateľ oznámil odporkyňi, že z dôvodu, že od 25.6.2008 je na jej účte č. 1809155001/5600 vykazovaný debetný zostatok, ktorého aktuálna výška bola 43,55 eura, odstupuje od príslušnej zmluvy dňom doručenia oznámenia v súlade s príslušnými ustanoveniami Všeobecných obchodných podmienok Dexia banky Slovensko a.s.; nasledujúci pracovný deň po doručení odstúpenia bude účet zrušený a dňom doručenia odstúpenia od zmluvy zaniknú všetky zmluvy o poskytovaní produktov/služieb, ktoré sa viažu k zrušenému účtu a ukončí sa poskytovanie týchto produktov/služieb. Z výpisu z účtu odporkyne z 31.12.2008 pre súd prvého stupňa vyplynulo, že podľa predchádzajúceho výpisu z 30.9.2008, bol zostatok na účte -689,01,- Sk (-22,87 eura) a k 31.12.2008 bol zostatok -1.057,32,- Sk (-35,10 eura), keď debetný zostatok -689,01,- Sk (-22,87 eura) sa zvýšil o sumu -368,31,- Sk (12,23 eura). Z výpisu z účtu odporkyne zo 17.3.2009 vyplynulo, že podľa predchádzajúceho výpisu z 31.12.2008, bol zostatok na účte -35,10 eura (-1.057,42,- Sk) a ku dňu 17.3.2009 vo výške 0,00, keď zvýšený debetný zostatok -47,55 eura (od 31.12.2008 debetný zostatok -35,10 eura zvýšený o sumu -12,45 eura) bol k 17.3.2009 vyrovnaný zatvorením účtu. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Žilina oddiel Sa, vložka 148/L pre Prima banka Slovensko, a.s. súd prvého stupňa zistil, že obchodné meno navrhovateľa v období od 1.10.2003 do 31.12.2011 bolo Dexia banka Slovensko a.s. a od 1.1.2012 je Prima banka Slovensko, a.s.

Súd prvého stupňa po vyhodnotení vykonaných dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti podľa § 132 O.s.p. dospel k záveru, že návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie istiny 47,55 eura je dôvodný. Uviedol, že v zmysle § 48 Obč. zákonníka možno odstúpiť od zmluvy v prípadoch, v ktorých to v hypotéze právnej normy predvída zákon, alebo keď sa na tom účastníci zmluvy vopred dohodli. Odstúpenie od zmluvy je jednostranným právnym úkonom účastníka zmluvy. V prípade platného (účinného) odstúpenia od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje. Právny predpis môže určiť alebo účastníci zmluvy sa môžu dohodnúť na inom zrušení zmluvy, než od jej začiatku. V prejednávanej veci mal za preukázané, že medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb podľa § 269 ods. 2 Obch. zákonníka ako nepomenovanej zmluvy a § 708 a nasl. Obch. zákonníka ako zmluvy o bežnom účte. V § 708 Obch. zákonníka je obsiahnutá legálna definícia tejto zmluvy s uvedením jej podstatných častí. Na platnosť zmluvy sa vyžaduje písomná forma. Poznamenal, že v prejednávanej veci došlo k uzavretiu zmluvy s názvom Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb s tým, že išlo o „formulárovú zmluvu“. Vychádzal z toho, že aj keď zmluva o bežnom účte (§ 708 a nasl. Obch. zákonníka) patrí k absolútnym obchodným zmluvám a teda sa spravuje ustanoveniami Obch. zákonníka bez ohľadu na povahu jej účastníkov (§ 261 ods. 3 Obch. zákonníka), v tejto veci došlo k uzavretiu nepomenovanej zmluvy v zmysle § 269 ods. 2 Obch. zákonníka; medzi účastníkmi teda došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Obč. zákonníka a preto na ňu aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o odstúpení od zmluvy, nakoľko zo Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, ani zo všeobecných obchodných podmienok predložených navrhovateľom mu nevyplývalo, že by boli medzi účastníkmi zmluvy dohodnuté právne dôsledky odstúpenia od zmluvy odchyľne od § 48 ods. 2 Obč. zákonníka. Mal za to, že ustanovenia

všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorých navrhovateľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať splatenie dlžnej sumy ku dňu účinnosti odstúpenia, nie sú dostatočne jasným vyjadrením vôle, osobitne upraviť právne dôsledky odstúpenia od zmluvy tak, aby sa odstúpením zmluva od začiatku nerušila. V tejto súvislosti uviedol, že aj keby pripustil, že formulácia vrátane príslušenstva znamená povinnosť dlžníka vrátiť nielen to, čo podľa zmluvy dostal, ale aj ďalšie nároky a to najmä úroky, bola by táto zmluvná podmienka podľa § 54 ods. 1 Obč. zákonníka neplatná, pretože sa odchyľuje od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, pričom nejde o individuálne dojednanú podmienku, keďže je súčasťou všeobecných podmienok, ktoré spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. S ohľadom na uvedené súd prvého stupňa vyvodil právny záver, že keď navrhovateľ listom z 12.3.2009 písomne odstúpil od zmluvy, pričom k 17.3.2009 bol na účte odporkyne podľa výpisu z účtu debetný zostatok 47,55 eura, odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušila a preto odporkyňa v zmysle § 457 Obč. zákonníka zaviazal povinnosťou vrátiť navrhovateľovi iba to, čo podľa zmluvy dostala, istinu 47,55 eura, t.j. sumu, ktorá predstavuje debetný zostatok na účte. Podľa § 517 ods. 2 Obč. zákonníka navrhovateľovi z prisúdenej istiny 47,55 eura priznal aj uplatňovaný úrok z omeškania.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že navrhovateľ si voči odporkyni uplatnil i sankčné úroky vo výške 20 % zo žalovanej sumy, nakoľko podľa Všeobecných obchodných podmienok je oprávnený nevysporiadaný debetný zostatok na účte sankcionovať sankčnou úrokovou sadzbou podľa sadzobníka poplatkov a v tejto súvislosti poznamenal, že odstúpením od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia zmluvy a účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Obč. zákonníka. Poznamenal, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo zo sankcií aj napriek ich zrušeniu s účinkami od vzniku zmluvy jej odstúpením, zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. S ohľadom na uvedené mal súd prvého stupňa za to, že akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia úrokov, napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje a inými slovami uzavrel, že dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia v Občianskom zákonníku. Na uvedenom základe potom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie 41,33 eura, t.j. sankčných úrokov 20 % ročne, zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď navrhovateľ mal v konaní len čiastočný úspech.

Proti zamietajúcej časti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a žiadal rozsudok v napadnutej zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Dôvodil tým, že zmluva medzi navrhovateľom a odporkyňou ako banková zmluva bola uzatvorená v súlade s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a s príslušnými obchodnými podmienkami (ďalej len "VOP") s tým, že zmluva o bežnom účte patrí medzi tzv. absolútne obchody, t.j. že ustanovenia Obchodného zákonníka sa použijú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu, teda aj v prípade, ak majiteľom účtu bude fyzická osoba nepodnikateľ. Uviedol, že odporkyňa porušila zmluvu a VOP tým, že jej účet dosiahol debetný zostatok, ktorý nadobudol charakter nepovoleného debetu v zmysle čl. III. bodu 21 VOP a preto listom z 12.3.2009 odstúpil od zmluvy a vyzval odporkyňa na úhradu debetného zostatku v lehote do troch dní; odporkyňa však na uvedenú výzvu nereagovala a príslušný debetný zostatok neuhradila. Na základe tejto skutočnosti došlo 17.3.2009 k vyrovnaniu nevyrovnanej výšky debetného zostatku odporkyne účtovnou operáciou banky; z uvedeného titulu sa v konaní domáha zaplatenia sumy rovnajúcej sa nevyrovnanej výške debetného zostatku 47,55 eura a v zmysle čl. III bod 21 VOP sankčného poplatku (zmluvnej pokuty) 41,33 eura vychádzajúc z toho, že v prípade, ak účet odporkyne dosiahne debetný (záporný) zostatok, je oprávnený účtovať si sankčný poplatok (zmluvnú pokutu), ktorého výška je stanovená podľa príslušného sadzobníka poplatkov. Zdôraznil, že podľa časti E) Depozitné produkty - ostatné produkty, bodu 1.E.4. Sadzobníka poplatkov, sankčná úroková sadzba predstavuje 20 % ročne do 30.6.2012 a preto má nárok na 20 % sankčný poplatok zo sumy 47,55 eura od 18.3.2009 (deň nasledujúci po vyrovnaní zostatku zatvoreného účtu) do zaplatenia; napriek tomu si príslušný sankčný poplatok (zmluvnú pokutu) v podanom návrhu uplatňoval z vyčíslenej istiny 47,55 eura, t.j. nevyrovnanej výšky debetného zostatku iba za obdobie odo dňa nasledujúceho po vyrovnaní zostatku zatvoreného účtu, t.j. od 18.3.2009 do podania návrhu na vydanie platobného rozkazu. Mal za to, že súd prvého stupňa na otázku odstúpenia od zmluvy aplikoval Občiansky zákonník a to aj napriek skutočnosti, že zmluva o bežnom účte je uzavretá medzi bankou a klientom v súlade s Obchodným zákonníkom a patrí medzi absolútne obchody. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1M Obdo V 2/2007, zo dňa 30.9.2009, podľa ktorého na rozdiel od právnej úpravy dôsledkov odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, kde účinným

odstúpením sa zrušuje zmluva od začiatku (§ 48 ods. 2) sa odstúpením od zmluvy v obchodných vzťahoch zmluva podľa § 351 ods. 1 Obch. zákonníka zrušuje a účinky odstúpenia nastávajú až momentom odstúpenia (ex nunc). Plnenie, poskytnuté pred zrušením zmluvy, nie je plnením z neplatnej zmluvy, preto na usporiadanie vzájomných nárokov nemožno použiť právnu úpravu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Obč. zákonníka. Mal za zrejmé, že zákonodarca nemal v úmysle určiť jednostrannú kogentnosť Občianskeho zákonníka en bloc (teda aj pri odstúpení od zmluvy a účinkoch s tým spojených), ale len jednostrannú kogentnosť úpravy spotrebiteľských zmlúv; namietal tvrdenie súdu prvého stupňa, že odstúpenie od zmluvy a účinky s tým spojené sa v tomto prípade riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Opakovane argumentoval tým, že odstúpením od zmluvy podľa Obch. zákonníka zmluva a s ňou aj všetky práva a povinnosti zmluvných strán zanikajú okamihom, kedy bol prejav oprávnenej strany o odstúpení od zmluvy doručený druhej strane s výnimkami stanovenými v § 351 ods. 1 Obch. zákonníka. Pokiaľ ide o následky porušenia zmluvy, nemá odstúpenie od zmluvy spätné účinky a všetky právne následky porušenia zmluvy, ku ktorým došlo do zániku zmluvy odstúpením, zostávajú zachované. Mal za to, že súd prvého stupňa svojím rozhodnutím zasiahol do jeho základného práva na súdnu ochranu garantovaného Ústavou SR, pretože napadnutým rozsudkom nesprávne posúdil prejednávajúcu vec.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie navrhovateľa podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.3.2016 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti odvolací súd potvrdil, pretože je vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením čo do právnych dôsledkov odstúpenia od spotrebiteľskej zmluvy (§ 457 Obč. zákonníka), konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že zmluva o bežnom účte bola ku dňu uzatvorenia Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, t.j. 22.12.2005 upravená v § 708 a nasl. Obch. zákonníka; nebolo ju teda možné subsumovať pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Obč. zákonníka (v znení účinnom k 22.12.2005). Zmluva o bežnom účte však aj napriek tomu bola zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Charakteristickým znakom spotrebiteľskej zmluvy je jej uzatváranie vo viacerých prípadoch a skutočnosť, že spotrebiteľ neovplyvnil obsah zmluvy podstatným spôsobom. Spotrebiteľskou zmluvou je teda zmluva uzatváraná s väčším počtom spotrebiteľov za totožných podmienok a tieto podmienky sú vopred určené dodávateľom, pričom spotrebiteľ ich obsah nemôže ovplyvniť. Spotrebiteľskou zmluvou je v zmysle uvedeného akákoľvek súkromnoprávna zmluva s uvedenými znakmi a to bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom, alebo iným osobitným zákonom.

Navrhovateľ teda uzavrel s odporkyňou Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, obsahom ktorej bola aj zmluva o zriadení (bežného) účtu, ktorá bola svojou povahou zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko navrhovateľ vystupoval ako dodávateľ, t.j. ako osoba, ktorá pri uzavieraní a plnení zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a odporkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, t.j. ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Odporkyňa ako nepodnikajúca fyzická osoba uzatvorila zmluvu s vopred vypracovaným predmetom plnenia; neexistujú pritom žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva o bežnom účte má podobu klasickej formulárovej zmluvy, ktorej typickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač, pričom všeobecné obchodné podmienky sú priamo prílohou zmluvy o bežnom účte.

Zákonom č. 150/2004 Z.z. bol do Občianskeho zákonníka zavedený taxatívny výpočet spotrebiteľských zmlúv, na ktoré sa mala vzťahovať ochrana ustanovená Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Táto formulácia však požiadavky uvedenej smernice nespĺňala, nakoľko v samotnej smernici nie je obsiahnutý taxatívny výpočet spotrebiteľských zmlúv. Určuje len výnimky z aplikácie inštitútu spotrebiteľských zmlúv, pričom zmluva o bežnom účte

jednoznačne medzi takú výnimku nepatrí. Až zákonom č. 568/2007 Z.z. bolo ustanovenie § 52 Obč. zákonníka uvedené do súladu s požiadavkami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zmenené tak, že za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzaviera dodávateľ so spotrebiteľom. Avšak zmyslom národnej aj nadnárodnej úpravy spotrebiteľského práva aj v čase uzavretia zmluvy o bežnom účte bolo dosiahnuť vyrovnanie faktického nerovného postavenia spotrebiteľa s dodávateľom. Účelom smernice bolo poskytnúť ochranu spotrebiteľom v členských štátoch vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám, ktoré sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Pri výklade ustanovení o spotrebiteľských zmluvách treba vychádzať z tohto účelu. Hlavným kritériom pri posudzovaní povahy právneho vzťahu je postavenie účastníkov zmluvy, teda že na jednej strane stojí dodávateľ a na strane druhej spotrebiteľ. Hoci smernica v tom čase nebola dôsledne implementovaná do nášho právneho poriadku, nemožno postupovať v rozpore s cieľom, ktorý sledovala.

V zmysle vyššie uvedeného potom súd prvého stupňa správne konštatoval, že pokiaľ v prejednávanej veci došlo k uzavretiu zmluvy označenej ako Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, išlo o „formulárovú zmluvu“ a aj keď zmluva o bežnom účte (§ 708 Obch. zákonníka) patrí k absolútnym obchodným zmluvám a spravuje sa ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu jej účastníkov (§ 261 ods. 3 Obch. zákonníka), v predmetnej veci došlo k uzavretiu nepomenovanej zmluvy v zmysle § 269 ods. 2 Obch. zákonníka, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že predmetná zmluva o bežnom účte je zmluvou spotrebiteľskou, vec správne právne posúdil a na tomto základe aj správne aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o odstúpení od zmluvy (§ 48 ods. 2 a § 457 Obč. zákonníka), keď uviedol, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo zo sankcií aj napriek ich zrušeniu s účinkami od vzniku zmluvy jej odstúpením, zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy.

Na potvrdenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd ďalej poznamenáva, že v zmysle § 52 ods. 2 Obč. zákonníka, účinného v čase odstúpenia od predmetnej zmluvy navrhovateľom (12.3.2009), ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné; systematickým výkladom tohto ustanovenia je dostatočným spôsobom odôvodnený záver, že na účely posúdenia odstúpenia pri spotrebiteľskom právnom vzťahu sa prednostne použije právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku. Nastúpený trend ochrany spotrebiteľa v uvedených prípadoch potvrdil aj zákonodarcu novelizáciou § 52 ods. 2 Obč. zákonníka (prípojením tretej vety), podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR vysloveného v rozsudku sp. zn. 3 MCdo 14/2014, zo dňa 21.4.2015, ktorým zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, sa predmetné ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Obč. zákonníka vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Aktuálna súdna prax zastáva tak jednoznačne názor, že právna úprava chrániaca spotrebiteľa (napr. v prípadoch duálnej úpravy odstúpenia podľa Obchodného a Občianskeho zákonníka), odôvodňuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa (v určitej konkrétnej situácii) výhodnejšie. Záverom hodno podotknúť, že aplikáciu občianskoprávnej úpravy o odstúpení od zmluvy v absolútnych obchodnoprávných zmluvách majúciach spotrebiteľský charakter odobril aj Ústavný súd SR (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013, zo dňa 19.6.2013), ktorý takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1M Obdo V 2/2007, zo dňa 30.9.2009, na ktoré navrhovateľ v odvolaní poukázal, požiadavky aktuálnej súdnej praxe z uvedených hľadísk nereflektuje; závery predmetného uznesenia preto odvolací súd nemohol aplikovať v predmetnej veci.

Odvolací súd tiež zastáva názor, že ustanovenie § 54 ods. 1 Obč. zákonníka v znení účinnom k 12.3.2009 (zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie), treba vykladať tak, že v prípade duálnej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije Obchodný zákonník, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti

občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 Obč. zákonníka je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a znamená, že strany si v spotrebiteľských zmluvách nemôžu dojednať zmluvné podmienky odchylné od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Dôsledky odstúpenia od zmluvy, tak ako si ich na základe formulárovej zmluvy vymienil navrhovateľ, bezpochyby zhoršujú postavenie spotrebiteľa oproti právnej úprave odstúpenia od zmluvy obsiahnutej v Občianskom zákonníku a preto takáto úprava nemôže odporkyňu v pozícii spotrebiteľa zaväzovať. Odvolací súd sa tak stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa, vrátane platenia úrokov, napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje s tým, že dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, dohodnutej medzi účastníkmi konania, sú nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia upravené v Občianskom zákonníku. Zároveň nemožno prehliadnuť, že je to práve navrhovateľ, ktorý sa dobrovoľne rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia a ktoré si účastníci dohodli (viď čl. V bod 2 Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb o písomnom vypovedaní zmluvy). Odstúpením od zmluvy sa zmluva ruší od počiatku a momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z takéhoto vzťahu ako z bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Obč. zákonníka.

So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že súd prvého stupňa svoje závery založil na správnom právnom posúdení veci, nemožno preto uznať argumentáciu navrhovateľa, že súd prvého stupňa svojím rozhodnutím zasiahol do jeho práva súdnu ochranu; nejde totiž o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, pokiaľ je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom, čo v danej veci nepochybne je. Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (napr. IV. ÚS 340/2004).

O náhrade trov odvolacieho konania odporkyne odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešná odporkyňa by mala právo na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko si trovy odvolacieho konania neuplatnila, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.